

Uvod u Bibliju**ISVU: 23559****P/S/V 2/0/0****ECTS 3**

Nositelj kolegija: doc. dr. sc. Niko Bilić

Izvođač kolegija: doc. dr. sc. Niko Bilić

Opis kolegija:

Osnovni religijski i religiološki dokument jest Biblija – židovsko i kršćansko Sveto pismo. Pristup biblijskim tekstovima prvotno predstavlja osobni duhovni put koji traži znanstvenu odgovornost kako bi čovjeka sačuvao od fundamentalizma. Kršćanstvo u osobi Isusa Krista, u skladu s Iv 1,14, promatra utjelovljenu Riječ Božju i ključ za razumijevanje cijeloga Pisma. Ovaj kolegij, kao dio sveučilišnog preddiplomskoga studija religijskih znanosti, namijenjen je studentima u 2. semestru na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Kolegij se sastoji od predavanja (2 sata tjedno) na kojima se predstavlja Kanon, kao ustaljeni popis i poredak biblijskih knjiga, njegova osnovna podjela te osnovna struktura glavni sadržaj pojedinih knjiga na temelju ključnih odlomaka iz njih. Pritom se studenti praktično upoznaju s uobičajenim egzegetskim metodama, poštujući načela imanentne hermeneutike i čitanje u duhu u kojem su tekstovi napisani.

Ciljevi kolegija jesu osnovno upoznavanje s razvojem i podjelom biblijskih knjiga. U skladu s časnom, ustaljenom predajom tumačenja Biblije koja seže u vrijeme njezina nastanka pazimo na izvorni jezik, kontekst tj. smislenu cjelinu unutar Biblije, kao i na cijeli Kanon. Redovito poštujemo, u smislu interdisciplinarnosti, rezultate povijesti, arheologije i geografije, lingvistike i književne teorije, kao i filozofiju značenja ljudskoga jezika. Nastava se odvija prema predviđenom nacrtu koji će susljedno biti objavljivan na web-stranici <https://amdg.ffrz.hr> u rubrici "nastava".

Za pristup završnom ISPITU potrebno je aktivno sudjelovanje u 75% nastave, osobni studij, detaljno poznavanje biblijskoga teksta i uvid u stručnu literaturu. Izvanredni će studenti početkom semestra s nastavnikom utvrditi mentorski oblik studiranja.

Za završni ispit studenti osim (1) pregleda gradiva s nastave proučit će prema osobnom izboru jedan (2) Uvod u Bibliju (SKA ili POPOVIĆ ili HARRINGTON ili TOMIĆ ili HOHNJEC) (3) jedan crkveni dokument o Bibliji ("Nadahnuće i istina" ili "Verbum Domini" ili "Tumačenje Biblije" ili "Dei Verbum") te (4) proučiti i predstaviti jedan biblijski odlomak koji u smislu *imanentne hermeneutike* govori o nastanku i svrsi ili čitanju i prihvaćanju Svetoga pisma.

OCJENA uspjeha uključuje tri osnovna elementa:

- (1) redovito sudjelovanje u nastavi: pozornost, čitanje, rasprava, ponavljanje (40%)
- (2) ankete o stečenom znanju i osobno prezentiranje odabranoga teksta (10%)
- (3) završni ispit (50%)

Literatura:

- W. J. HARRINGTON, Uvod u Bibliju. Spomen objave, Priručnici 17, Zagreb, 1987.
 A. REBIĆ, Biblijske starine, Priručnici 20, Zagreb, 1983.
 A. POPOVIĆ, Novozavjetno vrijeme, KS, Zagreb, 2007.
 J. L. SKA, Božja riječ u ljudskim pripovijestima, Biblioteka riječ 53, Zagreb, 2011.
 PAPINSKA BIBLIJSKA KOMISIJA, Tumačenje Biblije u Crkvi, Zagreb, 1995.
 BENEDIKT XVI., Verbum Domini – Riječ Gospodnja, Dokumenti 159, Kršćanska sadašnjost, 2. izd., Zagreb, 2011.
 PAPINSKA BIBLIJSKA KOMISIJA, Nadahnuće i istina Svetoga pisma. Riječ koja dolazi od Boga i govori o Bogu da spasi svijet, Dokumenti 170, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2016.
 J. B. PRITCHARD, Biblijski atlas, Zagreb, 1990.

Dodatna literatura:

- C. TOMIĆ, Pristup Bibliji. Opći uvod u Sveto pismo, Zagreb, 1986.
 N. HOHNJEC, Ulaz u svijet Biblije. Opći uvod u Sveto pismo, Priručnici 61, Zagreb, 2001, Dogmatska konstitucija o Božanskoj objavi DEI VERBUM u Dokumenti II. vatikanskog koncila.
 D. i P. ALEXANDER (prir.), Biblijski priručnik. Mala enciklopedija, Zagreb, 1989.
 I. BAGARIĆ, Kumranski rukopisi i Novi zavjet, Naša ognjišta 98, Tomislavgrad, 1986.
 J. BURIC, Život i običaji Svete zemlje u Isusovo vrijeme, Split, 1998.
 K. DA-DON, Židovstvo. Život, teologija i filozofija, Zagreb, 2004.;
 A. GRABNER-HAIDER (prir.), Praktični biblijski leksikon, Zagreb, 1997.;
 J. KOŠ, Alef bet židovstva. Pogled u krug židovske povijesti, religije i običaja, Zagreb, 1999.
 L. A. SCHÖKEL, Današnji čovjek pred Biblijom, Biblioteka riječ 15, Zagreb, 1986.
 T. SÖDING, Više od knjige. Razumjeti Bibliju, Priručnici 48, Zagreb, 2001.,

Ishodi učenja:1. Ishodi učenja na razini programa:

Uvod u Bibliju polazište je za sve kolegije koji proučavaju Sveto pismo jer daje osnovna potrebna znanja za istraživanje biblijskoga svijeta, za čitanje i tumačenje kako starozavjetnih tako i novozavjetnih knjiga.

Nakon uspješno završenog kolegija student će moći:

1. Opisati specifičnosti biblijskih tekstova
2. Objasniti različite književne vrste kojima se služe biblijski autori
3. Upotrijebiti egzegetske metode i pristupe tumačenja Svetoga pisma
4. Identificirati povijesnu pozadinu pojedinih biblijskih spisa
5. Kritički prosuđivati podrijetlo, razvoj i oblikovanje biblijskih spisa
6. Razviti pravedan i odgovoran pristup u tumačenju Svetoga Pisma.

2. Ishodi učenja na razini predmeta:

Nakon položenoga ispita studenti će moći:

Prepoznati dijelove Biblije i nabrojiti skupine biblijskih knjiga. Navesti jezike kojima su biblijski tekstovi izvorno pisani. Nabrojiti glavne stupnjeve u razvoju biblijskoga Kanona. Identificirati kratice, poglavlja i retke u biblijskim knjigama. Pronaći i prepoznati odabrane biblijske odlomke. Analizirati sadržaj i značenje biblijskoga teksta. Prepoznati osnovne teološke misli u Bibliji.

1. 7. 2020.

doc. dr. sc. Niko Bilić, SJ